

U 4/2026 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2024/1252 muuttamiseksi

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle komission 3.12. antama ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2024/1252 muuttamiseksi (COM(2025) 946 final) sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 5.2.2026

Elinkeinoministeri Sakari Puisto

Johtava asiantuntija Teo Kangaspunta

5.2.2026

EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI ASETUKSEN (EU) 2024/1252 MUUTTAMISEKSI

1 Tausta

Euroopan komissio julkaisi 3.12.2025 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2024/1252 muuttamiseksi (COM(2025) 946 final).

Kyseinen asetus (EU) 2024/1252 puitteiden vahvistamisesta kriittisten raaka-aineiden turvatun ja kestäväen tarjonnan varmistamiseksi ja asetusten (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 ja (EU) 2019/1020 muuttamisesta (jäljempänä kriittisten raaka-aineiden asetus) tuli voimaan 23.5.2024.

Komissio on katsonut tarpeelliseksi muuttaa asetusta kohdennetusti geopolitiittisten riskien, kuten vientirajoitusten ja toimitusketjuihin liittyvien riippuvuuksien, lisääntymisen vuoksi.

Nyt kyseessä olevalla ehdotuksella asetusta esitetään muutettavaksi riskienhallinnan parantamiseksi, asetuksen velvoitteiden yhdenmukaisen soveltamisen parantamiseksi sekä kierrätyksen lisäämiseksi. Muutoksilla pyritään ehkäisemään sisämarkkinoiden pirstoutumista ja tukemaan EU:n strategista autonomiaa sekä parantamaan raaka-aineiden jäljitettävyyttä, tukemaan käytöstä poiston jälkeistä hyödyntämistä ja edistämään kierrätettyjen raaka-aineiden asteittaista käyttöönottoa.

Ehdotuksen käsittely on alkanut kilpailukyky ja kasvu -työryhmän teollisuuskokoonpanossa 12.1.2026. Puheenjohtaja tavoittelee neuvoston yleisnäkemyistä 26.2.2026 kilpailukykyneuvostoon.

2 Ehdotuksen tavoite

Komissio on katsonut tilanteen, jossa jäsenvaltiot vastaavat suuryritysten tunnistamisesta asetuksen 24 artiklan nojalla johtavan tulkintaeroihin ja asetuksen säännösten epäjohtomukaiseen soveltamiseen. Komissio pyrkii varmistamaan velvoitteiden yhdenmukaisen soveltamisen siirtämällä toimivallan yritysten tunnistamisesta komissiolle. Lisäksi komissio pyrkii selkeyttämään niitä toimia, joihin yritysten on tunnistamisen jälkeen ryhdyttävä.

Komissio pyrkii parantamaan kestopagneetteja sisältävien laitteiden kierrätyksen parantamiseen laajentamalla asetuksen merkintävelvoitteiden piirissä olevien tuoteryhmien määrää ja laajentamalla eräiltä osin merkintävelvoitteen sisältöä.

Komissio pyrkii myös lisäämään joustavuutta strategisten hankkeiden hakemiseen ja myöntämiseen liittyvään menettelyyn, jotta se pystyy varaamaan riittävän ajan hakemusten huolelliselle käsittelylle.

3 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Kriittisten raaka-aineiden asetuksen 6 ja 7 artiklassa säädetään niin kutsuttujen strategisten hankkeiden tunnustamisperusteista ja myöntämiseen liittyvästä menettelystä. Asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaan toteuttajan hakemuksesta ja 7 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen komissio tunnustaa strategisiksi hankkeiksi raaka-ainehankkeet, jotka täyttävät artiklan kohdassa a-e) säädetyt perusteet. Asetuksen 7 artiklan 3 kohdan mukaan komissio arvioi 1 kohdassa tarkoitettut hakemukset avoimella ehdotuspyynnöllä, jolla on säännölliset määräajat ja komissio asettaa määräajat vähintään neljä kertaa vuodessa. Komissio avasi haun ensimmäistä kertaa 24. toukokuuta 2024. Ensimmäisellä hakukierroksella suuren hakemuskokouksen vuoksi komissio lykkäsi päätöksentekoa ja teki päätöksen strategisen aseman myöntämisestä 47 hankkeelle maaliskuussa 2025. Komissio avasi toisen haun syyskuussa 2025.

Komissio ehdottaa joustavuutta EU:n kriittisten raaka-aineiden asetuksen 7 artiklan vuosittain edellyttämään hakukierrosten määrään. Ehdotuksen mukaan komissiolta ei edellytettäisi 4 hakukierroksen järjestämistä vuosittain, mutta se olisi artiklan mukaan mahdollista.

Voimassa olevan kriittisten raaka-aineiden asetuksen 24 artiklan 1 kohta edellyttää, että jäsenvaltiot nimeävät alueellaan toimivat suuryritykset, jotka käyttävät asetuksen tarkoittamia strategisia raaka-aineita energian varastointiin ja sähköiseen liikkuvuuteen tarkoitettujen akkujen, vedyn tuotantoon ja käyttöön liittyvien laitteiden, uusiutuvan energian tuotantoon liittyvien laitteiden, ilma-alusten, ajomoottorien, lämpöpumppujen, tiedonsiirto- ja varastointiteknologiaan liittyvien laitteiden, mobiililaitteiden, lisäaineiden valmistukseen liittyvien laitteiden, robotiikkaan liittyvien laitteiden, droonien, raketinheittimien, satelliittien tai kehittyneiden sirujen valmistukseen. Nimettyjen suuryritysten on vähintään joka kolmas vuosi ja siltä osin kuin vaaditut tiedot ovat niiden saatavilla, suoritettava strategisten raaka-aineiden toimitusketjunsä riskinarviointi. Nimetyt suuryritykset on ajantasaistettava aina 12 kuukauden kuluessa siitä, kun asetuksen mukainen strategisten raaka-aineiden luettelo on päivitetty.

Komissio ehdottaa, että muutoksella vastuu ja toimivalta kriittisten raaka-aineiden asetuksen 24 artiklan mukaisesta unionissa toimivien strategisia raaka-aineita strategisissa teknologiatuotteissa käyttävien suuryritysten tunnistamisesta siirrettäisiin komissiolle. Ehdotuksen mukaan Euroopan komission olisi tunnistettava suuryritykset kahden kuukauden kuluessa asetuksen voimaantulosta. Lisäksi komissio ehdottaa muutoksia toiminnanharjoittajia koskeviin velvoitteisiin, jotka seuraavat yrityksen tunnistamisesta asetuksen 24 artiklan mukaisesti sekä mahdollisuutta tarkentaa keinoja edelleen delegoiduin säädösin. Toiminnanharjoittajien olisi ehdotetun sääntelyn nojalla toteutettava niiden arvoketjua koskeva raaka-aineiden riskinarviointi kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun komissio on nimennyt ne.

Voimassa olevan asetuksen 28 artiklassa säädetään kestopagneettien kierrätettävyydestä. Artikla asettaa tuotemerkintävelvoitteita luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille, jotka saattavat markkinoille sen 1 kohdassa lueteltuja tuotteita. Merkintävelvoitteet koskevat luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä, jotka saattavat markkinoille magneettiresonanssikuvauslaitteita, tuulienergiageneraattoreita, teollisuusrobotteja, moottoriajoneuvoja, kevyitä kulkuneuvoja, jäähditysgeneraattoreita, lämpöpumppuja, sähkömoottoreita, myös silloin, kun sähkömoottorit ovat osana muita tuotteita, automaattipesukoneita, kuivausrumpuja, mikroaaltouuneja, pölynimureja tai astianpesukoneita.

Voimassa olevan asetuksen 29 artiklassa säädetään kestopagneettien kierrätyskäytöstä. Sen mukaan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka saattaa markkinoille asetuksen 28 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tuotteita, joissa on yksi tai useampi 28 artiklan 1 kohdan b alakohdassa i)-iii) tarkoitettu magneetti, on asetettava vapaasti käytettävissä olevalla verkkosivustolla julkisesti saataville tuotteeseen sisältyvissä kestopagneeteissa olevan,

kulutusjätteestä talteen otetun neodyymin, dysprosiumin, praseodyymin, terbiumin, boorin, samariumin, nikkeliin ja koboltin osuus.

Artiklan kohdassa 3 säädetään delegoidusta asetuksesta, jolla komissio myöhemmin vahvistaa kierrätysjärjestelmän vähimmäisvaatimuksia kestopagneeteille. Sen 3 kohdan mukaan komissio antaa viimeistään 31.12.2031, delegoidun säädöksen täydennetään asetusta vahvistamalla kulutusjätteestä talteen otettavalle neodyymille, dysprosiumille, praseodyymille, terbiumille, boorille, samariumille, nikkelille ja koboltille vähimmäisosuudet, jotka tuotteisiin sisältyvien kestopagneettien on sisällettävä.

Komissio ehdottaa, että mainittujen asetuksen 28 ja 29 artiklan tuotevaatimusten piiriin kuuluvia tuoteryhmiä laajennettaisiin sisältämään artiklassa jo lueteltujen tuoteryhmien lisäksi kiintolevyasemat, muuntimet, kaiuttimet, siviilikäyttöön tarkoitettut droonit tai moottoroidut lelut. Tuoteryhmille ei ehdotuksessa esitetä erillisiä määritelmiä.

Lisäksi 29 artiklan muutoksilla artiklan mukaisia merkintävelvoitteita laajennettaisiin sisällyttämällä artiklaan edellytys merkitä tuotteisiin tieto niiden sisältämien kestopagneettien sisältämästä tuotantojätteestä (pre-consumer waste) peräisin olevien raaka-aineiden osuus ja laajennettaisiin asetuksen mukaisen kestopagneettien kierrätysjärjestelmän alaa kattamaan myös tuotantojätteestä saadut kriittisten raaka-aineet.

Kriittisten raaka-aineiden asetuksen 38 artiklassa säädetään siirretyn säädösvallan käyttämisestä. Artiklan sisältöä muutettaisiin sisällyttämällä niihin maininta artiklaan 24 sisältyvästä ehdotetusta uudesta valtuudesta. Artiklan 2 kohdan mukaan toimivalta antaa delegoituja säädöksiä on komissiolla 24 päivästä kesäkuuta kahdeksan vuoden ajaksi. Lisäksi artiklan 3 kohdan mukaisesti Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa vallan antaa delegoituja säädöksiä. Artiklan 6 kohdan mukaan siinä mainittujen artikloiden nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa voidaan jatkaa kahdella kuukaudella.

4 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteisiin

Ehdotuksen oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 114 artikla, jonka perusteella voidaan antaa sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa koskevia säädöksiä jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen lähentämiseksi. Ehdotetun asetuksen tavoitteena on edistää sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa erityisesti vahvistamalla ja selkeyttämällä unionin kriittisten raaka-aineiden turvallista ja kestävää saatavuutta koskevia sääntöjä.

EU-tuomioistuimella on vakiintuneesti katsonut, että säädös voidaan hyväksyä SEUT 114 artiklan perusteella ainoastaan, mikäli siitä ilmenee objektiivisesti ja tosiasiallisesti, että sen tarkoituksena on sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa koskevien edellytysten parantaminen. Mikäli tämä edellytys täyttyy, antaa SEUT 114 artikla unionin lainsäätäjälle laajan harkintavallan kulloinkin tarvittavien lähentämis- ja yhdenmukaistamistoimenpiteiden valinnassa. Niihin voi sisältyä myös muita toimenpiteitä kuin jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen harmonisointia.

Valtioneuvosto katsoo ehdotuksen oikeusperustan olevan asianmukainen.

Komissio perustelee ehdotusta toissijaisuusperiaatteen mukaisesti sillä, että sen yleisenä tavoitteena on varmistaa yhdenmukaisuus ja sujuvoittaa tiettyjä menettelyjä unionin tasolla, jotta yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa toimivat suuret yritykset voidaan valmistaa kohtaamaan toimitusketjujen häiriöt ja jotta niillä on käytössään lieventäviä toimenpiteitä. Komissio katsoo, että ehdotuksen tavoitteita ei voida saavuttaa pelkästään jäsenvaltioiden toimin. Valtioneuvosto katsoo, että ehdotus on perustellusti toissijaisuusperiaatteen mukainen.

Valtioneuvosto katsoo myös, että suhteellisuusperiaatteen näkökulmasta arvioituna ehdotukset ovat rajattuja ja kohdennettuja.

5 Ehdotuksen vaikutukset

Komission esityksen mukaan ehdotuksen kiireellisyyden vuoksi vaikutustenarviointia ei tehty. Ehdotuksen mukaan esitetyt muutokset perustuvat teknisiin työpajoihin, joihin osallistui koko kestopagneettien arvoketjun edustajia, EU:n kriittisten raaka-aineiden toimikunnan toiminnassa käytyihin keskusteluihin sekä Joint Research Center tutkimuskeskuksen tekemään tekniseen valmistelutyöhön EU:n kriittisten raaka-aineiden asetuksen 28 ja 29 artiklassa tarkoitettua implementointilainsäädäntöä varten.

Ehdotus, jonka mukaan Euroopan komission velvoitetta järjestää strategisen hankkeen myöntämiseen liittyviä menettelyjä neljä kertaa vuodessa selkeyttäisi vallitsevaa oikeustilaa, mutta sillä ei muuten katsota olevan vaikutusta kansallisiin viranomaisiin.

Ehdotus, jonka mukaan vastuu strategisia raaka-aineita teknologiatuotteissaan käyttävien suuryritysten tunnistamisesta siirrettäisiin komissiolle, vähentäisi kansallisiin viranomaisiin kohdistuvaa hallinnollista taakkaa. Eduskunnan käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä eduskunnalle laeiksi huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta sekä turvavarastolain muuttamisesta (HE 145/2025 vp) tehtävä esitetään säädettävän Huoltovarmuuskeskukselle. Muutos edellyttäisi mainitun lainsäädännön muuttamista, jos laki hyväksytään hallituksen esityksen mukaisena.

Asetuksen muutos näiltä voi lisätä toiminnanharjoittajiin kohdistuvaa hallinnollista taakkaa. Asetusehdotuksen mukaan tunnistettujen suuryritysten olisi toteutettava toimitusketjunjensa riskienarviointi. Jos riskienarvioinnissa havaitaan merkittäviä riskejä, olisi toiminnanharjoittajien ryhdyttävä asetuksessa ja myöhemmin komission mahdollisesti antamien delegoitujen säädösten edellyttämiin toimiin.

Artiklan 28 muutos laajentaisi asetuksen kestopagneetteja koskevien markkinavalvontavelvoitteiden soveltamisalaa uusiin tuoteryhmiin. Kriittisten raaka-aineiden asetuksen 28 ja 29 artiklan mukaiset velvoitteet edellyttävät kansallisesti markkinavalvonnasta säätämistä. Asetuksen 28 ja 29 artiklojen mukaisia markkinavalvontatehtäviä koskeva kansallinen lainsäädäntö on valmisteilla. Valmisteilla olevassa esityksessä markkinavalvontatehtävät säädettäisiin hajautetusti asetuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden turvallisuutta valvoviin viranomaisiin. Muutos laajentaisi siten eräiltä osin viranomaisten valvottavien tuotteiden kirjoa.

Markkinavalvonnassa kansallisten markkinavalvontaviranomaisten on valvottava, että tuotteet täyttävät lainsäädännön velvoitteet. Asetuksen muutos, jolla merkintävelvoitteisiin sisällytettäisiin uutta tietoa magneetin kierrätyssisällöstä ja laajennettaisiin asetuksen mukaisen kestopagneettien kierrätyssisältövelvoitteen alaa kattamaan myös tuotantojätteestä saadut kriittisten raaka-aineet, laajentaisi jossain määrin siis myös valvontavelvoitteiden sisältöä.

Esitetyillä muutoksilla ei katsota olevan merkittävää vaikutusta ympäristöön tai yhteiskunnallisesti.

6 Ehdotuksen suhde perustuslakiin sekä perus- ja ihmisoikeuksiin

Elinkeinovapaus, omaisuuden suoja

Asetusehdotuksessa asetettaisiin eräitä velvollisuuksia toimijoille laajentamalla merkintävelvoitteen piirissä olevien kestopäätteitä sisältävien tuotteiden alaa.

Asetusehdotuksessa asetetut velvollisuuksien voidaan katsoa lisäävän toimijoiden hallinnollista taakkaa, minkä vuoksi sääntely on merkityksellistä perustuslain 18 §:ssä säädetyn elinkeinovapauden näkökulmasta. Perustuslain mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Perustuslakivaliokunta on lausunnoissaan arvioinut velvoitteiden asettamista elinkeinonharjoittajille perustuslaissa turvattu elinkeinovapauden näkökulmasta (PeVL 14/2013 vp, s. 4/I, PeVL 58/2002 vp, s. 2, PeVL 30/1997 vp). Lisäksi perustuslakivaliokunta on arvioinut tekoälyjärjestelmien tuottajille asetettuja turvallisuusvaatimuksia elinkeinovapauden näkökulmasta ja todennut, että tuoteturvallisuusvaatimukset eivät saa asettaa esimerkiksi liiallisia markkinoille tulon esteitä taikka suhteetonta hallinnollista taakkaa tekoälyjärjestelmien tuottajille (PeVL 37/2021 vp, s. 7–8). Siltä osin kuin toimijoille asetetut velvollisuudet merkitsevät rajoitusta toimijoiden määräämisvaltaan esineistä, rajoituksia tulisi arvioida myös perustuslain 15 §:ssä säädetyn omaisuuden suojan näkökulmasta. Omaisuudella on tarkoitettu varallisuusarvoisia etuja, joihin kuuluu laajimpana omistusoikeus. Omaisuudensuoja sisältää paitsi omistajalle lähtökohtaisesti kuuluvan vallan hallita, käyttää ja hyödyntää omaisuuttaan haluamallaan tavalla myös vallan määrätä siitä 24 (ks. esim. PeVL 41/2006 vp, s. 2, PeVL 49/2005 vp, s. 2). Jos omistusoikeuteen kuuluvia oikeuksia vähennetään tai rajoitetaan, puututaan samalla omaisuudensuojaan, vaikka omistusoikeuden kohteena oleva esine sinänsä säilyisikin koskemattomana haltijallaan (HE 309/1993 vp, s. 62). Perusoikeuksien suoja koskee pääasiallisesti luonnollisia henkilöitä. Perustuslakivaliokunnan käytännössä on katsottu, että laissa asetettavien velvollisuuksien koskiessa pörssiyrityksiä tai muita varallisuusmassaltaan huomattavia oikeushenkilöitä lainsäätäjän liikkumavara on omaisuudensuojan näkökulmasta lähtökohtaisesti suurempi kuin silloin, kun sääntelyn vaikutukset muodostuisivat hyvin välittömiksi oikeushenkilön taustalla olevien luonnollisten henkilöiden asemalle (ks. esim. PeVL 55/2018 vp, s. 3, PeVL 10/2014 vp, PeVL 21/2010 vp, PeVL 9/2008 vp, PeVL 32/2004 vp, PeVL 61/2002 vp ja PeVL 34/2000 vp).

Säädöstaso

Yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista tulee säätää lainsäätämisyksikössä hyväksyttävän unionin säädöksen tasolla. Säädösvallan delegoinnit tulisi rajoittaa SEUT 290 artiklan mukaan yleisiin säädöksiin, joilla täydennetään tai muutetaan lainsäätämisyksikössä hyväksytyn säädöksen tiettyjä, muita kuin sen keskeisiä osia. Asetusehdotuksen sääntelyn katsotaan olevan säädöstasoltaan perusteltu.

7 Ahvenanmaan toimivalta

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18, 27 ja 29 §:ssä säädetään Ahvenanmaan maakunnan ja valtakunnan välisestä toimivallan jaosta.

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n mukaan Ahvenanmaan lainsäädäntövaltaan kuuluu elinkeinotoimintaa koskevat asiat tietyin rajoituksin (22 kohta). Näiltä osin asetusehdotuksen katsotaan kuuluvan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

Asetusehdotuksella muutettaisiin artiklaa 24 siten, että vastuu strategisia tuotteita eräissä strategisissa teknologiatuotteissaan käyttävien suuryritysten tunnistamisesta siirrettäisiin Euroopan komissiolle. Itsehallintolain 27 §:n 3 kohdan mukaan valtakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat valtion viranomaisten järjestysmuotoa ja toimintaa. Itsehallintolain 18 §:n 1 kohdan mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat maakunnan hallitusta sekä sen alaisia viranomaisia ja laitoksia sekä 4 kohdan mukaan asioissa, jotka koskevat kuntien hallintoa. Itsehallintolain 59 b §:n 3 momentin mukaan, jos jäsenvaltio yhteisön oikeuden mukaan voi nimetä vain yhden hallintoviranomaisen sellaisessa tilanteessa, jossa sekä maakunnalla että valtakunnalla olisi toimivaltaa, viranomaisen nimeäminen kuuluu valtakunnalle.

Ehdotuksen sääntelyn, jolla muutettaisiin asetuksen 28 artiklaa ja merkintävelvoitteiden ja siten markkinavalvontasääntelyn piiriin kuuluvia tuoteryhmiä voidaan katsoa jakautuvan osin valtakunnan ja osin maakunnan lainsäädäntövaltaan. Nykyisin maakunnan toimivaltaan kuuluu tietyin poikkeuksin ja reunaehdoin lelujen, koneiden, hissien ja räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden markkinavalvonta. Kuluttajaturvallisuusasiat kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaisesti maakunnan lainsäädäntövaltaan (18 §:n 1 momentin 6 ja 22 kohta; HE 73/1990 vp, s. 76/II). Valtakunnan toimivaltaan on puolestaan katsottu kuuluvan lääkinnällisten laitteiden ja in vitro -diagnostiikkaan tarkoitettujen lääkinnällisten laitteiden, painelaitteiden (pl. kuljetettavat painelaitteet), köysiratalaitteistojen ja radiolaitteiden markkinavalvonta.

8 Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin toimielimissä ja muiden jäsenvaltioiden kannat

Ehdotuksen käsittely on alkanut neuvoston kilpailukyky- ja kasvutyöryhmän teollisuus - kokoonpanossa 12.1.2026.

Neuvoston puheenjohtajamaa Kyproksen tavoitteena on saada ehdotuksesta yleisnäkemyks kilpailukykyneuvostossa 26.2.2026.

Euroopan parlamentissa ehdotuksen pääkäsittelystä vastaa valiokuntaa ei ole määritetty, eikä ehdotukselle ole nimetty mietinnön esittelijöitä.

9 Ehdotuksen kansallinen käsittely

Kilpailukykyjaosto (EU8): laaja kokoonpano (kirjallinen menettely); 15.1.-16.1.2026.

10 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto tukee komission ehdotuksen tavoitteita kriittisten raaka-aineiden arvoketjujen vahvistamiseksi, kriittisten raaka-aineiden asetuksen velvoitteiden yhdenmukaisen soveltamisen parantamiseksi sekä kierrätyksen lisäämiseksi.

Valtioneuvosto pitää perusteltuna komission ehdotusta lisätä joustavuutta strategisen hankkeen asemaan liittyvään myöntämismenettelyyn.

Valtioneuvosto pitää perusteltuna komission ehdotusta osoittaa velvoite strategisia raaka-aineita teknologiatuotteissaan käyttävien suuryritysten tunnistamisesta komissiolle. Lopputulos on johdonmukaisempi verrattuna siihen, että kukin 27 jäsenmaasta tunnistaisi omalla alueellaan toimivat strategisia raaka-aineita teknologiatuotteissaan käyttävät suuryritykset. Näin voidaan varmistaa raportoinnin ja tuotetun tiedon korkea taso Euroopan laajuisesti. Lisäksi ehdotus vähentää kansallisiin viranomaisiin kohdistuvaa hallinnollista taakkaa. Valtioneuvosto pitää toivottavana, että jäsenmaat saisivat komissiolta tiedon alueellaan toimivista strategisia raaka-aineita teknologiatuotteissaan käyttävistä suuryrityksistä välittömästi näiden tunnistamisen jälkeen. Jatkovalmistelussa tulisi varmistaa, ettei luottamuksellisen ja turvaluokitellun tiedon suojaaminen vaarannu muutoksen johdosta.

Asetusehdotuksessa komissiolle esitetään siirrettäväksi toimivaltaa delegoitujen säädösten antamiseen toimista, joihin asetuksen 24 artiklan nojalla tunnistettujen suuryritysten on ryhdyttävä. Valtioneuvosto katsoo, että komissiolle annettavien toimivaltuuksien tulisi olla tarkkarajaisia, oikeasuhtaisia, tarkoituksenmukaisia ja hyvin perusteluja. Lisäksi tulisi kiinnittää huomiota siihen, kuinka selkeä sääntelykokonaisuudesta muodostuu ja onko sääntely ennakoitavaa toimijoille.

Valtioneuvosto pitää ehdotuksen kierrätyksen edistämiseen tähtääviä toimia perusteltuina. Valtioneuvosto katsoo, että jatkovalmistelussa tulisi pyrkiä siihen, että kriittisten raaka-aineiden asetuksen kierrätettävyyttä koskeva sääntely sekä kierrätettävyyttä ja kierrätetyn materiaalin osuuksia koskevat vaatimukset ovat linjassa muiden EU-säädösten kanssa, eikä päällekkäisyyksiä synny.

Valtioneuvosto katsoo, että valmistelussa tulisi varmistaa, etteivät esitetyt muutokset johda kohtuuttomiin elinkeinotoiminnan harjoittajiin kohdistuviin vaatimuksiin esimerkiksi kestopagetteja koskevien tuotevaatimusten osalta.

Valtioneuvosto katsoo, että jatkovalmistelussa tulisi arvioida, tulisiko asetuksen tuotevaatimusten piiriin esitetyt uudet tuoteryhmät määritellä siten, että niiden sisältö on tarkkarajainen. Ilman määritelmiä asetuksen soveltamisalaan kuuluviin tuotteisiin voi liittyä epävarmuutta.

Valtioneuvosto katsoo, että valmistelussa tulisi varmistaa, etteivät esitetyt muutokset johda jäsenvaltioiden viranomaisiin tai toiminnanharjoittajiin kohdistuvan hallinnollisen taakan kohtuuttomaan kasvuun.

Jatkokäsittelyssä on tärkeää varmistaa, että asetusehdotus jättää riittävää joustavuutta kansalliselle täytäntöönpanolle muun muassa sääntelyn ennakoitavuuden ja kansallisten lainsäädännön muutostarpeiden vuoksi.